

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

майд. Профспілок, 5, м. Запоріжжя, 69005, тел.(факс) 233-43-41
e-mail: zooponu@gmail.com website: www.pon.zp.ua

Інформаційно-методичний збірник № 73

**ПІДСУМКИ
діяльності Профспілки працівників
освіти і науки України та Запорізької
обласної організації ШООНУ
в 2021 році**

м. Запоріжжя
грудень 2021 року

ОРГАНІЗАЦІЙНА ВНУТРІСПІЛКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Профспілка працівників освіти і науки України – найбільша освітянська Профспілка в Україні і Європі. Її членами є 1 440 700 працівників галузі.

Запорізька обласна організація Профспілки працівників освіти і науки України (далі – ЗОО ППОНУ) – одна з найбільших організацій у Всеукраїнській галузевій Профспілці та найчисельніша у складі Запорізької обласної ради профспілок.

Профспілка працівників освіти і науки України, Запорізька обласна організація є репрезентативними громадськими організаціями. Це вони знову підтвердили в 2021 році.

Організації діють на підставі Статуту Профспілки, Галузевої угоди між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки на 2021-2025 роки, Угоди між Департаментом освіти і науки Запорізької ОДА і ЗОО ППОНУ на 2021-2025 роки.

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ (станом на 01.01.2021)

- 5 районних організацій (Бердянська, Василівська, Запорізька Мелітопольська, Пологівська)
- 14 територіальних, об'єднаних територіальних організацій (Кам'янська, Великобілозерська, Веселівська, Вільнянська, Гуляйпільська, Кам'янсько-Дніпровська, Михайлівська, Новомиколаївська, Орхівська, Приазовська, Приморська, Токмацька, Чернігівська, Якимівська)
- 4 міські організації (м. Бердянськ, м. Енергодар, м. Мелітополь, м. Токмак)
- 7 районних організацій м. Запоріжжя (Вознесенівська, Дніпровська, Заводська, Комунарська, Олександрівська, Хортицька, Шевченківська)
- 6 ППО закладів вищої освіти I-IV рівнів акредитації, із них 1 студентська (ППО студентів, аспірантів, докторантів Національного Університету “Запорізька політехніка”)
- 937 первинних організацій та профспілкових груп
- 58117 членів Профспілки

Із них:

- працюючих	40 768 чол.
- студентів	17 349 чол.
- непрацюючих пенсіонерів	4 821 чол.
- жінок	46 111 чол.
- молоді до 35 років	26 591 чол.

НАЙБІЛЬШІ ОРГАНІЗАЦІЇ

- Бердянська міська організація	2851 член Профспілки
- Вознесенівська районна організація м. Запоріжжя	3371 член Профспілки
- Василівська районна організація Профспілки	2162 члени Профспілки
- ППО працівників НУ “Запорізька політехніка”	1231 член Профспілки
- ППО студентів, аспірантів, докторантів НУ “Запорізька політехніка”	10400 членів Профспілки

За цей період кількість первинних профспілкових організацій та членів Профспілки зменшилась. Цьому є ряд об’єктивних причин: зменшення, закриття, об’єднання, реорганізація закладів освіти, закладів вищої освіти; оптимізація мережі закладів.

Голова обласної організації Профспілки Гринь Н.І. є членом Ради ФПУ, ради і президії Запорізької обласної ради профспілок, ЦК галузевої Профспілки, Ради ректорів ВНЗ III-IV р. а., колегії та атестаційної комісії Департаменту освіти і науки Запорізької ОДА.

Керівним органом обласної організації згідно Статуту галузевої Профспілки є обласний комітет. До його складу входять 59 чоловік, які представляють інтереси районних, територіальних, міських організацій Профспілки, первинних профспілкових організацій закладів, установ освіти, ЗВО. В червні та грудні щорічно проводяться засідання пленумів обласного комітету.

Карантинні обмеження пов’язані з COVID-19, внесли зміни у формат роботи профспілкових органів. Відсутність можливості особистого спілкування, колективного обговорення робочих питань, заборона масових зібрань та відвідування закладів освіти – значно ускладнила виконання основних статутних завдань. Нові форми роботи – використання електронної пошти, месенджеру Viber, відеочату Zoom дозволяють оперативно розглядати робочі питання, організувати засідання президії та ради.

В цей період проведено 2 засідання пленумів обласного комітету Профспілки, на яких розглянуто ряд важливих питань.

На період між засіданнями пленумів працює робочий виборний орган – президія обласного комітету. До неї входять 15 чоловік:

- 2 штатні працівники обласного комітету за посадами: голова ЗОО ППОНУ Гринь Н.І. та її заступник Юдін Ю.І.;
- голови 4 районних організацій Профспілки;
- голова 1 міської організації Профспілки;
- голови 3 районних організацій Профспілки м. Запоріжжя;
- голови 4 ППО закладів вищої освіти;
- голова студентської профспілкової організації НУ “Запорізька політехніка”.

Проведено 11 засідань президії обласного комітету Профспілки. На них розглянуто 35 тематичних питань, результати вивчення статутної діяльності обласної, районних, територіальних, міських організацій, ППО ЗВО та закладів освіти. Розглядалися також питання нагородження профспілкового активу, надання матеріальної допомоги членам Профспілки та інші.

Традицією обласного комітету Профспілки стали Дні обкому - виїзні зустрічі голови та працівників виконавчого апарату обкому з профспілковим активом районних, міських організацій, ППО ЗВО, участь у серпневих обласній, міській в м. Запоріжжі, в районних та міських підсумкових колегіях відділів, управлінь освіти, виїзні консультації.

З метою реалізації положень Програми дій ЗОО ППОНУ на 2021-2025 роки, виявлення кращого профспілкового досвіду в обласній організації за цей період проведено конкурс на кращу первинну профспілкову організацію. В ньому взяли участь 8 організацій. Переможцями стали:

I місце (виплата – 3000 гривень):

- ППО Комунального закладу “Кам’янська спеціальна ЗОШ-інтернат” Запорізької обласної ради (голова ППО – Абрамович Г.В.).

II місце (виплата – 2500 гривень):

- ППО ЗОШ №12 Запорізької міської ради (голова ППО – Загорська С.М.);
- ППО Костянтинівського районного НВО №1 “Таврія” Костянтинівської сільської ради Мелітопольського району (голова ППО – Фрякіна С.В.);
- ППО ЗДО №281 Запорізької міської ради (голова ППО – Тертична А.В.).

III місце (виплата – 2000 гривень):

- ППО ЗДО №175 Запорізької міської ради (голова ППО – Колодяжна І.В.);
- ППО ЗДО №155 Запорізької міської ради (голова ППО – Бобкова О.О.).

7 жовтня 2021 року – у Всесвітній день дій за гідну працю – у Києві відбулася всеукраїнська акція протесту профспілок проти політики утискання прав та гарантій людей праці.

Біля Кабінету Міністрів України відбувся мітинг, на якому озвучено профспілкові вимоги до влади від усіх галузей.

Профспілка працівників освіти і науки України взяла солідарну участь у акції і передала основні вимоги до влади проти звуження прав та гарантій спілчан-освітян.

Делеговані представники пішли на зустріч із керівництвом Уряду.

Переговорна група від профспілок на зустрічі з Прем’єр-міністром України Денисом Шмигалем озвучила основні вимоги профспілкової акції, а

представники від всеукраїнських профспілок доповнили їх проблематикою від галузей.

Заступниця Голови Профспілки працівників освіти і науки України Ольга Чабанюк, зокрема, підняла питання заробітних плат учителів, стипендіального забезпечення, надбавок і доплат тощо.

У зустрічі з представниками профспілок брали участь Перший віце-прем'єр-міністр України – Міністр економіки України Олексій Любченко, Міністр соціальної політики України Марина Лазебна, голова Національної тристоронньої соціально-економічної ради Анатолій Кінах, Голова Ради Федерації роботодавців України Дмитро Олійник.

В Україні з початку 2015 року впроваджується реформа децентралізації, яка передбачає передачу значної кількості повноважень і ресурсів на рівень територіальної громади. Основними законами, які регулюють відносини, що виникають у процесі створення об'єднаних територіальних громад сіл, селищ, міст є закони України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” та “Про засади державної регіональної політики”. Процес децентралізації залишається недостатньо унормованим, що ускладнює правовідносини між органами управління створених громад та профспілковими організаціями на місцях, сприяє можливості здійснювати дії на свій розсуд, порушуючи права працівників установ і закладів освіти, які передані у власність об'єднаних територіальних громад.

У ході процесів децентралізації в структурі обласних організацій Профспілки сформовані наступні організаційні ланки: 46 районних в містах організацій (міста Дніпро, Запоріжжя, Львів, Харків, Київ); 157 міських організацій; 77 селищних та 53 сільських організацій Профспілки. Процеси децентралізації спонукали до створення об'єднаних організацій, яких налічується 223. У своєму складі вони мають первинні профспілкові організації навчальних закладів та установ освіти двох і більше територіальних громад. В органах юстиції вони зареєстровані під різними назвами відповідно від рішень виборних профспілкових органів, враховуючи особливості регіону та бажання членів Профспілки. У структурі більшості обласних організацій наявні за назвою районні організації, їх зареєстровано 150. Але по змісту це такі ж об'єднані організації, але які зберегли попередню назву, яка в майбутньому може змінюватися.

Виборні органи Профспілки своєчасно реагували на законодавчі ініціативи та зміни щодо децентралізації і приймали відповідні рішення. І на сьогодні кількість створених (реорганізованих, перейменованих) організацій зросла до 753, які охопили членством 1354 територіальні громади, а це більше як 94% від їх загальної кількості.

Одним із головних пріоритетів діяльності Профспілки в умовах децентралізації влади та створення об'єднаних територіальних громад є збереження організаційної структури Профспілки, представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників навчальних закладів та установ освіти.

Відповідно до Закону України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” у Запорізькій області створено 67 сільських, селищних, міських громад, які входять до складу 5 новостворених районів:

Район	Кількість ОТГ	Кількість населення
Бердянський	8	181 521
Василівський	11	186 508
Запорізький	17	865 877
Мелітопольський	16	278 944
Пологівський	15	169 684

Районування області було змінено у 2021 році і організаціям Профспілки сільських районів довелося змінити назву і пройти реєстрацію. Перереєстрацію пройшли 13 районних організацій (6 як територіальні, 7 як об’єднані територіальні) і отримали випуску з єдиного державного реєстру юридичних осіб. 2 організації не пройшли реєстрацію (Михайлівська РО, Розівська РО).

Як свідчить практика, є як позитивні приклади створення об’єднаних територіальних громад – де вдалося зберегти трудовий потенціал та установи і заклади освіти, так і негативні – де відбувається ліквідація закладів освіти або зменшення їх фінансування, скорочується чисельність працівників, здійснюється тиск на працівників з метою виходу їх з Профспілки тощо.

Реформа децентралізації відбивається і на діяльності профспілкових організацій, особливо під час реорганізації (об’єднання, злиття, ліквідації) установ та закладів освіти, та вимагає від виборних органів Профспілки посилення громадського контролю за додержанням законодавства про працю, налагодження співпраці з органами управління освітою новостворених громад (зустрічі, консультації, круглі столи, навчання та інші форми роботи).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ

У 2021 році соціально-економічна ситуація в Україні характеризувалася надповільним відновленням економіки; зависоким рівнем інфляції (8,5%); збереженням показників тінізації економіки (31%); скороченням кількості зайнятого населення на 467 тис. осіб, підвищенням рівня безробіття до 9,9%; різким зростанням смертності (у 5 разів) серед населення; збільшенням кількості випадків гострих професійних захворювань, зокрема медичних працівників закладів охорони здоров’я, що сталися внаслідок інфікування COVID-19, майже у 7 разів.

Також профспілки стикнулися з другою хвилею атак на права працівників і відсторонення профспілок від процесу їхнього захисту. Влада застосовує нову тактику щодо здійснення дерегуляції трудових відносин. Відтепер значну частину сумнозвісного законопроектів «Про працю» (реєстр. № 2708) подано як

окремі законопроекти України щодо внесення точкових змін до Кодексу законів про працю України, проте без зміни по суті.

Незважаючи на 20% підвищення мінімальної заробітної плати і відповідно розміру посадового окладу працівника 1-го тарифного розряду з 1 січня ц.р. та на 8,3% з 1 грудня ц.р., мінімальні гарантії в оплаті праці не забезпечують виконання домовленостей за Генеральною угодою щодо досягнення мінімальною заробітною платою 50% від середньомісячної на кінець року та скорочення розриву між розмірами базового посадового окладу в бюджетній сфері та фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Попри зростання у вересні ц.р. середньої заробітної плати до 452 євро, вона не досягає 50% рівня оплати праці в європейських країнах, зокрема там, де найбільше використовується праця українців, та не забезпечує достатнього рівня життя українських працівників та їхніх сімей. При цьому у сферах безпосереднього впливу держави – бюджетних галузях економіки – заробітна плата відстає від середньої у економіці, зокрема у сфері освіти вона склала 86,6% від середньої у економіці, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 74,3%.

Відповідно до законодавства України та на виконання завдань, передбачених Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року, Національною економічною стратегією на період до 2030 року, Стратегією подолання бідності, Програмою Гідної праці МОП для України на 2020–2024 роки, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя, профспілки, зокрема і наша Профспілка, є активними учасниками бюджетного процесу.

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звернувся листами від 11.02.2021 № 02-5/122 до Міністерства освіти і науки України та № 02-7/123 до СПО у зв'язку з підготовкою головними розпорядниками бюджетних коштів пропозицій до Бюджетної декларації на 2022-2024 роки. Адже відповідно до частини 1 статті 33 Бюджетного кодексу України вона визначає засади бюджетної політики і показники державного бюджету на середньостроковий період та є основою для складання проекту Державного бюджету України і прогнозів місцевих бюджетів.

Зокрема ЦК Профспілки наполягав на врахуванні пропозицій щодо:

- встановлення розміру мінімальної заробітної плати на рівні, що забезпечить достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло, як це гарантовано статтею 48 Конституції України. За міжнародними оцінками рівень мінімальної зарплати повинен складати близько 50 відсотків середньої заробітної плати у галузях економіки;

- встановлення посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на рівні, що перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, але не нижче мінімальної заробітної плати, для визначення розміру посадових окладів працівників наскрізних професій;

- встановлення обсягів видатків на освіту відповідно до статті 78 Закону України «Про освіту» в розмірі не менше 7% ВВП у 2022 році з досягненням їх

розміру 9% ВВП у 2023 році, та 10% у 2024 році;

- забезпечення законодавчо гарантованих статтею 61 Закону України «Про освіту» розмірів посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників з установами у 2022 році розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на рівні чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, у 2023 та 2024 роках – трьох мінімальних заробітних плат з відповідною їх диференціацією залежно від кваліфікаційної категорії не менше ніж на 10%, а науково-педагогічних працівників - на 25% вище, з урахуванням норм п.6 Прикінцевих та перехідних положень цього закону;

- забезпечення обсягів освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам в розмірі, необхідному для виплати своєчасної та в повному обсязі заробітної плати педагогічним працівникам закладів освіти, які забезпечують надання повної загальної середньої освіти, залежно від кількості в них класів (груп), створених відповідно до законодавчо визначених норм, з удосконаленням формули їх розподілу з метою наближення до фактичної потреби відповідного закладу освіти. Безумовне цільове використання освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників.

Верховна Рада України 2 грудня голосами 268 народних депутатів України схвалила у другому читання та прийняла в цілому Закон України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

Із загального фонду державного бюджету передбачається надати місцевим бюджетам освітню субвенцію в обсязі 108 млрд грн, що лише на 8,4 млрд грн, або на 8,4% більше ніж на поточний рік. При цьому на виконання підпункту 1 пункту 6 розділу XII Закону України «Про освіту», яким передбачено поетапне, до 2023 року, щорічне збільшення посадових окладів педагогічних працівників найнижчої кваліфікаційної категорії до 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, постановою КМУ від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки» передбачено відповідне поетапне з 01.01.2020 року підвищення оплати праці педагогічних працівників. Однак, в освітній субвенції кошти на виконання зазначених норм, як і в попередні роки, не враховано. За оцінкою МОН додаткова потреба у таких коштах становить 12,3 млрд грн.

Водночас у прийнятому під час другого читання законі доходи бюджету збільшено на 54.733,55 млн грн, або на 4,3%. Трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам збільшено на 21,2 млрд грн, у т.ч. за загальним фондом – на 19,6 млрд грн.

Але обсяги освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, основне призначення яких – оплата праці педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, залишились на рівні, передбаченому у законопроекті до першого читання. Таким чином на сьогодні найнижчий посадовий оклад педагогічного працівника, що відповідає 9 тарифному розряду ЄТС, становить 5505 грн і складає лише 2,4 прожиткових

мінімуми станом на 1 січня 2021 року, що на 1 тис. грн. менше навіть від мінімальної заробітної плати 6500 грн.

Згідно з постановою КМУ від 1 вересня 2021 р. № 933 з 1 січня 2022 року підвищуються розміри академічних та іменних стипендій студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти більш як 1,5 рази, а учнів професійно-технічної освіти – 2,5 рази.

Однак ця урядова постанова опротестовувалася у вимогах попереджувальної акції, профспілковою студентською спільнотою у відкритому відеозверненні до Уряду щодо неприпустимості зменшення показника охоплення числа стипендіатів до 35-40% замість чинних 40-45%, несправедливого визначення рейтингу успішності студентів. Фактично прогнозувалося покращення матеріального забезпечення одних студентів за рахунок інших, які б втратили право на отримання стипендій.

Слід відзначити, що Кабінет Міністрів України почув профспілкове студентство та їх звернення в День студента, відновивши норму, яка стосується кількості одержувачів академічних стипендій до рівня 40-45%. Про це зазначено у постанові від 2 грудня 2021 року № 1256, що оприлюднена на Урядовому порталі.

Відтак кожного семестру вчена рада вишу визначатиме однаковий для всіх факультетів, навчально-наукових інститутів (відділень), курсів та спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій) ліміт стипендіатів, яким буде призначатися академічна стипендія за результатами семестрового контролю.

ЦК Профспілки не погодив проект наказу Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням» що затверджений 04.10.2021 наказом № 2153, до якого включено працівників закладів освіти та наукових установ.

Вирішення проблеми добровільної вакцинації педагогічних працівників було однією з вимог учасників Всеукраїнської акції протесту профспілок проти політики влади щодо утискання прав та гарантій людей праці, що відбувалася 7 жовтня у Всесвітній день дій за гідну працю у Києві. Вимоги спрямовано до Кабінету Міністрів України 04.10.2021 року.

У жовтні ЦК Профспілки звернувся до Міністерства освіти і науки з відповідними обґрунтуваннями щодо неприпустимості відсторонення працівників закладів освіти від роботи без збереження заробітної плати у разі небажання пройти щеплення.

Вживалися інші заходи, безпосереднє обговорення питання обов'язковості профілактичного щеплення працівників закладів освіти в центральних органах влади, зокрема за участі представників Уповноваженого з прав людини.

19 жовтня 2021 року на платформі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини проведено робочу нараду з питань додержання прав людини під час запровадження обов'язкового щеплення від хвороби COVID-19.

Представником Профспілки повідомлено про чисельні звернення від

працівників закладів освіти та викликану цим необхідність доопрацювання, а також розробки доповнень і роз'яснень до наказу МОЗ №2153 «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням».

Однак, постановою Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1096 внесено зміни до постанови від 09.12.2020 № 1236, якими зобов'язано керівників забезпечити відсторонення від роботи працівників, обов'язковість профілактичних щеплень проти COVID-19 яких визначена переліком, та які відмовляються або ухиляються від проведення таких обов'язкових профілактичних щеплень, саме з 8 листопада.

На даний час Окружним адміністративним судом міста Києва розглядаються судові справи про скасування наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.10.2021 № 2153 «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням», постанови Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1096 (про відсторонення працівників закладів освіти від роботи), в яких Профспілка працівників освіти і науки України виступає як третя особа на стороні членів Профспілки, права яких порушені у зв'язку з прийняттям владою оскаржуваних рішень (справи № 640/27797/21; № 640/29053/21; № 640/31045/21).

Міністерство охорони здоров'я у листі від 02.12.2021 № 26-04/35720/2-21 на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала щодо звернення Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування від 23.11.2021 розглянуло лист Профспілки від 11.11.2021 №02-5/747 стосовно відсторонення від роботи працівників закладів освіти і науки у зв'язку з їх відмовою від вакцинації від гострої респіраторної хвороби COVID-19, та, зокрема привертає увагу, що правовими наслідками відмови працівника від продовження роботи у зв'язку із зміною істотних умов праці є припинення трудового договору відповідно до пункту б частини першої статті 36 КЗпП. Разом з тим, відсторонення від роботи працівників у зв'язку із відмовою або ухиленням від вакцинації проти COVID-19 обумовлено нормами санітарного законодавства. Ототожнення обов'язкової вакцинації проти COVID-19 з істотними умовами праці несе пряму загрозу звільнення для працівників, які відмовляються від проведення обов'язкових щеплень.

Маючи в своєму арсеналі певні здобутки, Профспілка й надалі вважає, що переговорний процес є найбільш перспективним і конструктивним видом соціального партнерства.

Запорізька обласна організація Профспілки є активним учасником обласного етапу міжгалузевого конкурсу на кращий колективний договір серед трудових колективів, який проводиться Запорізькою обласною радою профспілок спільно з соціальними партнерами. В 2021 році в конкурсі приймав участь колектив Енергодарської ЗОШ І-ІІІ ст. №4 Енергодарської міської ради (директор Воробйова О.Д., голова ППО Федько Л.Г.). Вони посіли І місце у номінації трудових колективів до 200 чоловік.

Достатньо ефективним способом надання правової допомоги членам Профспілки є розміщення тематичної інформації на офіційному інтернет-ресурсі ЗОО ППОНУ. Це стосується тематичних розділів нашого сайту “Правовий захист”, “Соціальний захист”, “Питання-відповіді”, “Оплата праці”, “Трудові відносини”, “Студентські питання”.

Виплата заробітної плати, надбавок, різних видів доплат є постійним об’єктом контролю усіх профспілкових органів, особливо наприкінці фінансового року. Щорічно проводиться поквартальний моніторинг виплат.

Його результати аналізуються на пленумах комітету ЗОО ППОНУ, є об’єктом обговорення з соціальними партнерами. Листи – звернення до органів влади допомагають вирішувати питання додаткового фінансування фонду оплати праці, запобігання заборгованості, попередження примусових відпусток за власний рахунок.

ОХОРОНА ПРАЦІ

Важливу роль в роботі профспілкових організацій відіграє охорона праці.

Щорічно в квітні до Всесвітнього Дня охорони праці в первинках, міських, районних організаціях Профспілки проводяться дні та тижні охорони праці. Ці заходи стали традиційними.

Обласний комітет є ініціатором і організатором проведення щорічного обласного етапу Всеукраїнського огляду-конкурсу стану умов і охорони праці в навчальних закладах МОН України. Переможцями його в 2021 році були:

I місце – (виплата 3000 грн.) комунальний заклад «Бердянська загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради (в.о. директора Мечова Г.А., голова ППО Жейнова Т.В.);

II місце – (виплата 2500 грн.) Мелітопольська спеціалізована школа I-III ступенів №23 Мелітопольської міської ради Запорізької області (директор Тюріна О.В., голова ППО Фурман Н.С.);

III місце – (виплата 2000 грн.) дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №210 «Славутич» Запорізької міської ради Запорізької області (директор Якимчук К.В., голова ППО Мамонтова К.М.).

Організації-переможці та учасники конкурсу отримують профспілкові виплати та Почесні грамоти ЗОО ППОНУ.

Комунальний заклад «Бердянська загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради в 2021 році посів II місце у Всеукраїнському етапі огляду-конкурсу з охорони праці.

Головний фахівець обкому приймав участь у розслідуванні смертельних випадків з працівниками, роботі атестаційних комісій з безпеки життєдіяльності.

На засіданнях президії та пленумах обкому Профспілки щорічно розглядаються питання стану виконання законодавства про охорону праці в закладах освіти області, результати обласного етапу Всеукраїнського громадського конкурсу з охорони праці, підводяться підсумки проведення Дня

(тижня) охорони праці, виконання договірних зобов'язань за розділом “Охорона праці” обласної угоди.

Для профактиву, який займається питаннями охорони праці, та членів Профспілки на сайті обласної організації Профспілки створено розділ “Правовий захист – Охорона праці”, де розміщені законодавчі, інструктивні, нормативні та інформаційні матеріали з цього напрямку діяльності Профспілки.

Навчання з питань охорони праці в 2021 році на профспілкових курсах Запорізької обласної ради профспілок пройшли 64 профактивіста.

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО

Співпраця ЗОО ППОНУ, її організаційних ланок, виборних профспілкових органів усіх рівнів з соціальними партнерами (органами державної, виконавчої влади, місцевого самоврядування, депутатами усіх рівнів, адміністраціями ОТГ, відділами та управліннями освіти, адміністраціями закладів освіти) базується на взаємоповазі та порозумінні, законодавчій базі про профспілки, колективно-договірне регулювання соціально-економічних, трудових відносин, соціальний діалог.

Засади партнерських відносин, питання спільної діяльності по забезпеченню стабільної роботи закладів і установ освіти, зайнятості, режиму роботи, оплати праці працівників галузі, регулювання трудових відносин, охорони праці та медичного обслуговування, відповідальності сторін за їх виконання регулюються Галузевою та обласною угодами. Ними охоплено 100% працюючих членів Профспілки.

На засіданнях пленумів обласного комітету Профспілки щопівріччя аналізується стан виконання обласної галузевої угоди.

Завчасно, до проведення пленумів обкомом Профспілки, відповідною постійною комісією проводиться громадський моніторинг стану виконання положень обласної галузевої угоди в районах, містах області, ЗВО. Узагальнена аналітична довідка вноситься на розгляд пленуму обкому Профспілки.

Фінансово-економічна та політична кризи останнім часом нівелювали деякі позиції спільних зобов'язань, які вже давно стали традиційними і сталими. Це стосується навантаження педпрацівників, своєчасної виплати відпусток, преміювання, оплати роботи в нічний час, за заміщення тимчасово відсутніх працівників, оплати відряджень на курсову перепідготовку, виплати 30% надбавки, щорічної винагороди.

На жаль позиції обласної організації Профспілки з питань соціально-економічного становища в галузі не завжди знаходять розуміння серед керівництва облдержадміністрації, м. Запоріжжя, міст і районів області, ОТГ. Резервів у цій роботі з обох сторін соціального партнерства залишається ще багато.

Прикладом цього є вирішення питання про підвищення виплати щорічної винагороди педпрацівникам м. Запоріжжя. Багато років їм ця виплата здійснювалась у розмірі 1% і всі листи від обласної організації Профспілки до

міського голови м. Запоріжжя ігнорувались. В листопаді цього року вчергове було надіслано лист з цього питання до в.о. міського голови А. Куртева, його заступника А. Васюка, директора КЗ “Запорізька ЗОШ-інтернат №7” Запорізької обласної ради, депутата Запорізької міської ради В. Тлеуша. Розмір виплат щорічної винагороди в 2021 році було вирішено збільшити до 10% із державної субвенції і до 5% із місцевого бюджету.

Значна кількість начальників управлінь і відділів освіти, директорів закладів освіти, позашкільних закладів, завідуючих ЗДО, ректорів вищих навчальних закладів є надійними соціальними партнерами освітянської Профспілки і нагороджені грамотами обкому, ЦК Профспілки та Запорізької облпрофради, Почесними знаками ЦК Профспілки та ФПУ “За розвиток соціального партнерства”.

Стан колективно-договірних відносин, соціального партнерства штатними працівниками обкому систематично вивчаються в районних, територіальних, міських організаціях Профспілки, ППО ЗВО, ППО закладів і установ освіти.

За рішенням президії обкому Профспілки досвід колективно-договірного регулювання трудових, соціально-економічних відносин, соціального партнерства узагальнено в Енергодарській ЗОШ I-III ст. №4 Енергодарської міської ради.

Матеріали цього досвіду розміщені на сайті ЗОО ППОНУ.

Коло соціальних партнерів районних і міських організацій Профспілки значно розширюється в процесі утворення територіальних громад. При цьому виникають як позитивні, так і негативні тенденції розвитку взаємовідносин. Працівниками обкому Профспілки, головами районних, міських організацій проводиться постійний моніторинг та аналіз розвитку цих взаємовідносин, реагування на його результати.

ІНФОРМАЦІЙНА РОБОТА. НАВЧАННЯ ПРОФАКТИВУ

На сьогоднішній день в обласній організації Профспілки комп'ютерами, інтернетом, електронною поштою, мобільним корпоративним зв'язком забезпечені усі районні, територіальні, міські організації Профспілки, ППО ЗВО; створено єдину профспілкову обласну мережу та її вхід у Всеукраїнську профспілкову мережу.

3 грудня 2007 року обкомом Профспілки розпочато випуск інформаційно-методичного збірника. На сьогоднішній день вже видано 73 номери. За допомогою сайту ЗОО ППОНУ тепер з ними оперативно може знайомитись весь профспілковий загаль і члени Профспілки.

У вересні 2014 року в мережі інтернет розпочав свою роботу офіційний сайт ЗОО ППОНУ за адресою rop.zp.ua, що дозволяє членам Профспілки вільно й оперативно знайомитись з новинами в житті обласної, районних, міських організацій Профспілки, ППО ЗВО, статутними, нормативними, інструктивними документами, вільно заходити на партнерські сайти ЦК ППОНУ, ФПУ,

Міністерства освіти і науки. Значну допомогу профспілковому активу надають методичні матеріали, розміщені в розділі “Організаційна робота”. Члени Профспілки знайдуть на сайті довідкову інформацію, юридичні консультації, відповіді на злободенні питання, можуть поставити свої запитання і отримати на них оперативну кваліфіковану відповідь.

З метою формування позитивного іміджу обласної організації галузевої Профспілки, корпоративних ознак обкомом Профспілки випускаються вітальні листівки (формат А-4) до свят, які надсилаються в кожен ППО і профгрупу, корпоративні календарі.

За 2021 рік на сайті ЗОО ППОНУ розміщено більше 350 новинних матеріалів прес-служби обласної організації Профспілки, кореспондентів районних, міських, первинних профспілкових організацій; 7 фоторепортажів у фотогалереї.

Прес-служба обласної організації Профспілки презентує роботу організації на сайті ЦК Профспілки. 12 статей розкривають широкий спектр статутної діяльності обласної, районних, міських організацій, ППО ЗВО і створюють цілісну картину діяльності у користувачів сайту.

Навчання профспілкових кадрів та активу в ЗОО ППОНУ, її структурних підрозділах проводилось у відповідності до рішень ІХ з'їзду галузевої Профспілки, пленумів ЦК та обкому Профспілки.

Нагальні потреби в практичній діяльності профспілкових організацій та їх виборних органів визначили і тематику профспілкового навчання та інформування. Пріоритетними були питання соціально-економічного захисту членів Профспілки, колективно-договірного регулювання відносин між соціальними партнерами, охорони праці, інформаційно – методичного забезпечення статутної діяльності.

Навчання профспілкових кадрів та активу обласної організації Профспілки проводяться у відповідності з річними планами роботи обкому Профспілки та інструктивно-нормативних вимог до нього.

В 2020-2021 н.р. в обласній та її територіальних організаціях проведено 75 семінарів за тематикою статутних напрямків діяльності. В них взяли участь 2425 профспілкових працівників і активістів.

В червні 2021 року проведено спільний семінар голів РО, МО Профспілки, ППО ЗВО з Львівською обласною організацією Профспілки працівників освіти і науки України.

З метою підвищення професійних якостей профспілкового активу проведено такі онлайн-заходи:

- Дні обласного комітету Профспілки у Василівській, Веселівській, Кам'янсько-Дніпровській, Чернігівській, Гуляйпільській, Пологівській, Мелітопольській РО Профспілки, Мелітопольській МО Профспілки (березень 2021 року);
- семінар для новообраних та з невеликим досвідом роботи голів первинних профспілкових організацій (березень 2021 року);
- консультація для голів РО, МО Профспілки, ППО ЗВО з питань внутрішньої організаційної роботи;

- семінар для бухгалтерів РО, МО Профспілки, ППО ЗВО.

Якість, змістовність, повнота, оперативність інформування, надання методичної допомоги значно вирости у зв'язку із системною роботою власного сайту ЗОО ППОНУ.

В поточному навчальному році штатними працівниками обласної організації Профспілки розроблено ряд інформаційних і методичних матеріалів для використання у роботі профспілкових організацій:

- Інформаційно-методичний збірник №71 Підсумки діяльності Профспілки працівників освіти і науки України та Запорізької обласної організації ППОНУ з червня 2015 року по січень 2021 року (в електронному форматі на сайті ЗОО ППОНУ).

- Досвід колективно-договірного регулювання в Енергодарській ЗОШ №4 (в електронному форматі на сайті ЗОО ППОНУ).

- Нові правила дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу (в електронному форматі на сайті ЗОО ППОНУ).

- Рекомендації щодо запровадження заходів із запобігання поширенню COVID-19 на робочих місцях (в електронному форматі на сайті ЗОО ППОНУ).

- Буклет “З людьми і для людей” (наклад – 500 екземплярів).

Представники студентських профспілкових організацій та студентських секторів ПК ППО щорічно приймають участь в семінарах ЦК Профспілки.

Питання профспілкового навчання висвітлені в 15 статтях на сайті ЗОО ППОНУ.

З профспілкового бюджету обласної організації на навчання працівників та активу виділено 5% коштів; в районних, міських організаціях, ППО ЗВО від 3 до 6%.

Головним завданням усіх ланок обласної організації Профспілки є навчання та індивідуальна робота з новообраними головами первинок, профгрупоргами та профорганізаторами. На звітно-виборних зборах в ППО, конференціях в РО, МО Профспілки, ППО ЗВО обрано заступників голів, які разом з резервом профспілкових кадрів та активу потребують навчання та стажування.

КУЛЬТУРНО-МАСОВА ТА СПОРТИВНО- ТУРИСТИЧНА РОБОТА. ОЗДОРОВЛЕННЯ ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛКИ ТА ЇХ ДІТЕЙ

Останні роки цей напрямок діяльності розвивається в закладах освіти, в основному, завдяки Профспілці і за її кошти, т. я. фактично роботодавцями (органами управління освітою) кошти, які передбачені ст. 44 Закону України “Про професійні спілки...” у розмірі не менше 0,3% ФОП на культурно – масову, фізкультурно – оздоровчу роботу, не виділялись і не перераховувались, що є порушенням законодавства.

Систематичні перерахування цих коштів проводились в м. Енергодарі, ЗНУ, БДПУ, МДПУ, закладах інтернатного типу Запорізької облради.

Ради Шевченківської, Вознесенівської, Дніпровської районних організацій Профспілки у м. Запоріжжі, ПК ППО Запорізького національного університету у співпраці із Запорізькою обласною філармонією провели для своїх спілчан ряд святкових концертів у концертному залі ім. М.І. Глінки.

16-18 вересня 2021 року на о. Хортиця пройшов XXXII обласний зліт-змагання зі спортивного туризму серед працівників освіти. Його організаторами стали Департамент освіти і науки Запорізької ОДА, комітет Запорізької обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України, Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій Запорізької обласної ради. Учасниками XXXII обласного зльоту-змагань стали 25 команд освітян нашої області: 5 команд з районів м. Запоріжжя, 18 команд міських, сільських та селищних рад області, а також 2 команди комунальних закладів Запорізької обласної ради – «Козацького ліцею» та «Січового колегіуму».

Зліт проводився у трьох традиційних номінаціях:

- командні змагання з техніки спортивного туризму на дистанції «Смуга перешкод», клас дистанції змагань I (перший);
- Спортивна конкурсна програма: «Лабіринт» (спортивне орієнтування), «Транспортування потерпілого», «В'язання туристських вузлів»;
- Творча конкурсна програма: «Фотоконкурс», «Візитна картка команди».

В основній категорії туристів переможцями з видів змагань стали:

«Смуга перешкод»:

- I місце – команда Василівського району;
- II місце – команда м.Мелітополя;
- III місце – команда Смирновської сільської ради.

«Спортивна програма»:

- I місце – команда Комунарського району м.Запоріжжя;
- II місце – команда м.Енергодара;
- III місце – команда Василівського району.

«Конкурсна програма»:

- I місце – команда м.Енергодара;
- II місце – команда КЗ «ЗШ «Козацький ліцей» Запорізької обласної ради;
- III місце – збірна команда Костянтинівської і Терпіннівської ОТГ.

В звітний період багатьма РО, МО Профспілки, ППО ЗВО активізовано екскурсійно-туристичну роботу.

Одним з напрямів діяльності профспілкових організацій галузі, що впливають із комплексу статутних завдань, є організаційно-фінансове забезпечення оздоровлення членів Профспілки та їх дітей.

Реалізація прав дітей і підлітків на оздоровлення та якісний відпочинок, на практиці сприяє не тільки покращенню їх фізичного стану, є додатковим чинником в виховному процесі, але й стає невід'ємною частиною профілактики попередження бездоглядності та злочинності серед неповнолітніх.

За результатами Всеукраїнського конкурсу на краще оздоровлення дітей членів Профспілки наша обласна організація в 2021 році нагороджена Почесною грамотою Федерації профспілок України.

Загальна кількість дітей членів Профспілки, охоплених оздоровчими заходами влітку 2021р. – 1239 чол. (12,6%) в т.ч.:

- 423 дітей в дитячих закладах оздоровлення.
- 816 дітей в пансіонатах, на базах відпочинку.

Всього залучено коштів на організацію оздоровлення та відпочинку дітей членів Профспілки - 7 314 400 грн.

За результатами літнього оздоровлення Почесним знаком Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України «Турбота про дітей» в 2021 році нагороджені:

- **Болжеларська Наталія Вікторівна** – голова Приазовської об'єднаної територіальної організації Профспілки працівників освіти і науки України;
- **Захарова Ксенія Миколаївна** – голова Мелітопольської районної організації Профспілки працівників освіти і науки України;
- **Носова Світлана Вікторівна** – головний бухгалтер первинної профспілкової організації Запорізького національного університету.

В грудні-січні кожного року профспілковими організаціями традиційно проводяться новорічно-різдвяні заходи для дітей членів Профспілки. Дітям віком від 2 до 15-18 років організовано закупляються і роздаються подарунки до новорічно-різдвяних свят.

ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ ПО ТЕКСТУ:

ППО – первинна профспілкова організація

ПК – профспілковий комітет

ЗОО ППОНУ – Запорізька обласна організація Профспілки працівників освіти і науки України

ЦК – Центральний комітет

ФПУ – Федерація профспілок України

ЗВО – заклад вищої освіти

МОН – Міністерство освіти і науки України

КМУ – Кабінет Міністрів України

ВР – Верховна Рада України

РОП (МОП) – районна (міська) організація Профспілки

ЗМІ – засоби масової інформації

ОДА – обласна державна адміністрація

ФОП – фонд оплати праці

ОТГ – об'єднана територіальна громада